

OBETA KRISTA SPASITEĽA

Svätí otcovia chápu Kristovu obeť ako akt nekonečnej lásky Boha k človeku. Učenie o Bohu ako spravodlivosti je odmietnuté Evanjeliom a celou Svätou Tradíciou Cirkvi. Priamo hovoria o tom, že Boh je láska nie spravodlivosť. V Evanjeliách čítame: „*Ved' Boh tak miloval svet, že aj svojho Jednorodného Syna dal, aby každý, kto verí v Neho, nezahynul, ale mal život večný. Lebo Boh neposlal Syna svojho na svet, aby svet súdil, ale aby svet bol skrze Neho spasený*“¹. Ďalej: „*On dáva svojmu slnku vychádzať nad zlých i dobrých a zosiela dážď na spravodlivých i nespravodlivých*“².

Svätý Ján Zlatoústý hovorí: „*Ak si žiadaš spravodlivosť, tak podľa zákona pravdy by sme mali všetci zahynúť už hneď na začiatku*”.

Svätý Izák Sýrsky písal: „*Milosrdenstvo a spravodlivosť v jednej duši je to isté, ako človek, ktorý sa v jednom dome klania Bohu aj modlám. Milosrdenstvo je protikladom spravodlivosti. Spravodlivosť je vyrovnávaním účtov, lebo každému dá, čo mu patrí. Milosrdenstvo je starosť, vzbudzovaná milosťou, a k všetkým sa súcitne skláňa. Kto je hoden zla, neopláca mu (zlom) a kto je hoden dobra, toho (hojne) naplňa. Ako nemôžu byť v jednom dome seno a oheň, tak nemôže byť spravodlivosť a milosrdenstvo v jednej duši*”.

Pravoslávie nevidí príčinu Kristovej obety, utrpenia vo vine všetkých ľudí a potrebe uspokojiť spravodlivosť, ale v hlbokom poškodení prirodzenosti zhršiacieho človeka, ktorá sa stala, ako píše svätý Maxim Vyznávač, „*vášnivou, tlejúcou, smrteľnou*“, čiže v láske Boha k človeku.

Toto poškodenie Písmo aj otcovia nazývajú hriechom Adama, hriechom sveta, ktorý Kristus prijal pri vteleení, ktorý uzdravil svojim Krížom a Vzkriesením. Hovorí o tom sv. Ján Krstiteľ, keď ukazuje na Krista: „*Hľa, Baránok Boží, ktorý sníma hriech sveta*“³.

Apoštol v liste k Židom vysvetľuje, akým spôsobom ten hriech sveta zničil: „*Ved' sa patrilo, aby ten, pre ktorého je všetko a skrze ktorého je všetko a ktorý priviedol mnoho synov do slávy, cez utrpenie zdokonalil pôvodcu ich spásy*“⁴. Slovo „*zdokonalil*“ je nesprávny preklad gréckeho slová ktoré znamená: učinil *dokonalým*, či priviedol *k dokonalosti*. T.j. apoštol píše: Boh *pôvodcu (Krista) ich spásy učinil dokonalým cez utrpenie*.

Ale, bol Kristus nedokonalý? Vo veci tejto otázky krátko a zrozumiteľne vyjadril celé učenie svätých otcov svätý Gregor Palama. Aby bol uzdravený hriech sveta „*Božie Slovo prijalo také telo, aké máme my, a hoci bolo dokonale čisté, zároveň bolo smrteľné a neduživé*“. Svätý Ján Damaský písal: „*Pretože nám pri stvorení dal lepšie, a my sme to nezachovali, prijíma horšie, t.j. našu poškodenú prirodzenosť, aby sebou v sebe obnovil bývalé podľa obrazu a podoby*“.

Také je učenie svätých otcov o podstate Kristovej Obety. Toto učenie odhaľuje hlboký omyl iných vierovyznaní, ktorý, bohužiaľ, nezriedka nasledovala aj naša školská teológia v tejto otázke kresťanskej viery. Zdá sa, že Pán Ježiš Kristus svojim utrpením, smrťou a vzkriesením nezaplátil za našu vinu ani nepriniesol Otcovi zadosťučinenie za naše hriechy, ale že svojim

¹ Jn 3, 16-17.

² Mt 5, 45.

³ Jn 1, 29.

⁴ Heb 2, 10.

vtelením prijatú poškodenú ľudskú prirodzenosť uzdravil od *smrteľnosti, rozkladu, vášnivosti, učinil ju dokonalou*, stal sa novým Adamom, pôvodcom nového ľudstva⁵.

Prečo Boh nespasil svet svojou všemocnosťou?

Všetky zákony stvoreného sveta sú odrazom Rozumu, Nádhery a Lásky večného Boha. Tieto zákony sú vzájomne prepojené a majú danú hierarchickú podriadenosť. Na najnižšej úrovni sú fyzikálne zákony, nad nimi sú biologické, tak psychologické a morálne. Tento rebrík korunujú zákony duchovné, a najvyššie je ten, ktorému sa podriaďujú všetky ostatné, je ním sám Boh Láska.

Všetky tie zákony našej existencie nie sú ničím iným, než prejavom stvoriteľských Božských energií: Boh povedal nech bude a stalo sa⁶. Preto sú všetky zákony stvoreného sveta nemenné, ako On sám.

No človeku je darovaná sloboda. A ten vo vzťahu k sebe môže konať ako dobro, tak aj zlo. A prirodzený zákon nášho bytia hovorí o tom, že liečba a uzdravenie so sebou prinášajú aj napätie, aj prežívanie, aj utrpenie.

Pre tento zákon a z dôvodu prvotného poškodenie človeka (tzv. prvorodený hriech), ktoré spočíva v smrteľnom poškodení jeho prirodzenosti, boli pre jej obnovenie potrebné rovnako mocné prostriedky. No uzdravenie od *smrteľnosti, rozkladu, vášnivosti* je nad ľudské sily, preto bola potrebná pomoc Boha, bol potrebný nie len človek, ale Človek Ježiš Kristus⁷, *neoddeliteľne a nerozlučne zjednotený s Božstvom Božieho Syna – Bohočlovek*, dobrovoľne spôsobilý na seba vziať Kríž a smrť.

Vďaka tomuto Počinu, ako písal svätý **Maxim Vyznávač**: „*Nemeniteľnosť vôle v Kristovi tej prirodzenosti znovu vrátila cez Vzkriesenie nesmrteľnosť, nepominuteľnosť a nesmrteľnosť*“, položila počiatok nesmrteľnosti celého ľudstva.

⁵ 1Kor 15, 45; 47-49.

⁶ Gen 1, 3.

⁷ 1Tim 2, 5.